

дозволить місцевим органам муніципальної влади краще організувати ієрархію доведення управлінських рішень та контролю, покращить співпрацю бізнесу та муніципальної влади, щодо видання різного роду дозволів та ліцензій так і поступлення податків до органів управління муніципальної влади.

Перелік використаних джерел:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Рогатинський Р. М. Математичні методи ринкової економіки для спеціалістів-кібернетиків / Р. М. Рогатинський, Н. М. Гарматій. – Т.: ТНТУ, 2015. – 24с.

УДК: 316.324.5(477)

Гопцій Дмитро

доцент кафедри управління земельними ресурсами та кадастру
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва,
м. Харків, Україна

Dmytro Goptsiy

Associate Professor at the Department of Land Resources Management and Cadastre
Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchayev,
Kharkiv, Ukraine.

ОБИГ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА TURNOVER OF AGRICULTURAL LAND IN THE CONTEXT OF PRESERVING A UKRAINIAN VILLAGE

За часів незалежності проблема руйнування поселенської мережі України набула катастрофічних масштабів. За двадцять вісім років з карти країни зникло близько п'ятиста сільських населених пунктів. Однією з головних причин такої ситуації є незадовільні результати земельної реформи. Реформа, яка повинна була забезпечити належний рівень життя селян, на практиці призвела до діаметрально протилежних результатів. Руйнування інфраструктури колишніх сільськогосподарських підприємств, парцеляція землі до економічно неефективних землекористувань та перерозподіл через прогалини у законодавстві контролю над кращими сільськогосподарськими землями між фінансово промисловими групами призвели до неконкурентоспроможності дрібних сільськогосподарських підприємств і підсобних селянських господарств. Стрімке, вимушене і подекуди штучне зменшення зайнятих у сільському господарстві спричинило масовий відтік населення із сільської місцевості, руйнування соціальної та інженерної інфраструктури сільських населених пунктів.

На сьогоднішній день актуальним є пошук шляхів завершення земельної реформи із започаткуванням обігу земель сільськогосподарського призначення з урахуванням інтересів мешканців сільських населених пунктів, зайнятих у сільському господарстві. При чому дане завдання необхідно вирішити у найкоротші терміни. Адже за відсутності легального обігу земель сільськогосподарського призначення в країні існує тіньовий обіг. Він реалізується через «умовно легальні» схеми навмисне закладені в законодавство України. Найпоширенішою з таких схем є договір емфітевзису, за яким земельна ділянка передається у користування на сто і більше років. При цьому плата за весь термін користування земельною ділянкою сплачується відразу. Таким чином договір емфітевзису фактично є прихованим продажем земельної ділянки. Обсяги відчужених таким чином земель оцінити не можливо, адже офіційної статистики по укладених договорах емфітевзису не ведеться. За оцінками провідних наукових установ у галузі аграрної економіки за договором емфітевзису було відчужено більш ніж один мільйон гектарів земель сільськогосподарського

призначення [1]. Основними набувачами землі за такими договорами є фінансово-промислові групи і агрохолдінги.

У той же час, жодному із винесених на розгляд Верховної Ради України законопроектів «Про ринок земель» та «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» не були запропоновані норми спрямовані на захист мешканців сільських населених пунктів зайнятих у сільському господарстві [2;3].

Такий захист доцільно реалізувати шляхом встановлення в майбутньому Законі «Про обіг земель сільськогосподарського призначення» пріоритетного права таких осіб на купівлю земель сільськогосподарського призначення в межах територіальних громад їх проживання. З метою збереження українського села необхідно також обмежити право на набуття у власність та користування земель фінансово-промисловими групами та підприємствами для яких діяльність в сфері сільського господарства не є основною. На нашу думку, консолідація сільськогосподарських земель під контролем таких суб'єктів в довгостроковій перспективі призведе до монополізації виробництва сільськогосподарської продукції шляхом витіснення дрібніших виробників і остаточного занепаду українського села. Необхідним кроком також є виключення із законодавства України емфітевзису, як правового титулу і переведення його в довгострокову оренду, хоча з юридичної точки зору реалізувати це буде не просто. Доцільним є повернення до ідеї створення Державного земельного банку з метою створення стратегічного резерву земель сільськогосподарського призначення, а також можливості ефективної державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції, що забезпечують розвиток певних сільських територій та створення нових робочих місць в галузі сільського господарства. Щодо обігу земель сільськогосподарського призначення то запровадження його необхідно здійснювати поступово з реалізації пілотних проектів. Це дасть змогу встановити реальну вартість земель сільськогосподарського призначення, яка в умовах відсутності ринку значно занижена і не може бути об'єктивно визначена за існуючими методиками.

Перелік використаних джерел:

1. Жук В. М. Обіг земель сільськогосподарського призначення в селозберігаючій моделі аграрного устрою України: наукова доповідь. – К.: Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», 2017. – 128 с.

2. Про ринок земель: Проект закону від 07.12.2011 р. № 9001-д [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=41981

3. Про обіг земель сільськогосподарського призначення: Проект закону від 13.12.2016 р. №5535 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60724

УДК 338.12

Гула Інна
студентка гр.ПФ-11
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Inna Gula
student PF-11

Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Маркович Ірина**
кандидат економічних наук, доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Scientific supervisor: **Markovych Iryna**
Ph.D, Associate Professor

Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine